

Ráby

Od parforsních honů k Velké

V neděli 30. září rozšíří prohlídky hradu na Kunětické hoře tematická vystoupení trubačů a výklad o parforsních honech, které jsou vnímány jako předchůdce Velké pardubické. Trubačský soubor Lesní rohy z Hradce Králové spustí lovecké fanfáry i znělky šlechtických rodů v 11.15, 13.15 a 15.15 hodin, vystoupení podtrhne dobové ilustrace a doprovodné slovo. (gg)

Přelouč

Ve městě se koná varhanní festival

Dvanáctý ročník Českého varhanního festivalu, který představuje varhany jednotlivých českých měst, se poslední zářijovou nedělí zastaví v Přelouči. Varhany v kostele svatého Jakuba Většího se rozezní v podání Jaroslava Tůmy. Vstupné je dobrovolné a peníze poputují na opravy přeloučských kostelních varhan. Začátek je v 18 hodin. (sk)

Svitavy

Sociální pracovníci dostávali ceny

Ve svitavském Multikulturním centru Fabrika se konalo předávání cen Duhové křídlo. Smyslem akce je ocenit organizace a jednotlivce pracující v sociálních službách a ve prospěch osob se zdravotním postižením. Patronkou akce je Táňa Fišerová. Během slavnostního programu, kdy byly předávány ceny v kategoriích - Profesionál, kterou vyhrála Miroslava Pražáková, Popskytatel - Domov pro seniory Dubina Pardubice, Dobrovolník - František Habětinek a cena za Celoživotní přínos s vítězkou Alenou Klapalovou, se představily se svým vystoupením umělecké soubory ze zařízení sociálních služeb a dalších organizací včetně klientů pardubického Denního stacionáře Slunečnice „Klienti stacionáře se prezentovali s vystoupením Andělé, které bylo ztvárněno na známou píseň Václava Neckáře,“ řekla za stacionář Irena Bartošová. (zln)

Heřmanův Městec

Chystají se slavnosti a jarmark

Tradiční Heřmanoměstecké slavnosti se konají dnes od devíti hodin. Návštěvníci se mohou těšit na bohatý kulturní program doprovázený tradičním českým jarmarkem. (sk)

„Zastavit zkázu borových lesů lze, ale času je už málo“

Pás borových lesů se táhne od Hradce Králové až po Choceň. Vedle Železných hor a Králického Sněžníku je to největší souvislá lesní plocha Pardubického kraje. O to cennější, že je na dosah Hradce Králové i Pardubice. Pokud lze s nadsázkou říct, že jsou to plíce východních Čech, pak bez přehánění platí, že jsou vážně nemocné. Usychají.

David Půlpán
redaktor MF DNES

VYSOKÁ NAD LABEM Řidiči jedoucí po silnici I/35 to vidí v přímém přenosu. Místo zelené hradby lemující silnici z Hradce Králové na Moravu pás, z něhož nahoře vyukují proschlé a rezavé borovice. Uvnitř lesy vypadají ještě hůř.

Lesní odborník Aleš Erber ze sdružení Pro Silva Bohemica prosazující šetrné hospodaření tvrdí, že pokud vlastníci a správci lesů nepodniknou rychlé kroky pro jejich záchranu, tak o ně můžeme přijít. „Některé lesy lze ještě zachránit, je nutné ale na nic nečekat. Je čtvrt hodiny po dvanácté,“ řekl.

Tento rozhovor se odehrál na mnoha místech tohoto lesa od Vysoké nad Labem až po Dobříkov. Tam všude je možné vidět bory, které už jen čekají na dřevorubce, ale i místa, která zůstávají vůči suchu díky rozumnému hospodaření - alespoň prozatím - imunní. Asi nejhorší byl pohled na usychající borovice u Vysoké nad Labem, kde jsme svoji cestu začali.

Jako laik bych řekl, že většina borovic tu umírá, co se s tím dá dělat?

Teď už nic. Je pozdě na nějaké záchranné akce. Vykácí se celý porost včetně přežívajících smrků na holinu a založí se nový a odolnější porost. Je to opravdu šílený pohled. Celá oblast kolem Milířského kopce až po Kolibu je na tom hodně zle. Plošně se rozpadají. V ostatních lesích směrem na Choceň není snad porost, kde by nebyla suchá borovi-

Tady to žije! Lesní odborník Aleš Erber ze sdružení Pro Silva Bohemica ukazuje borový les u Dobříkova, který navzdory oteplení zůstává v dobré kondici. 2x foto: Radek Kalhous, MAFRA

ce. Ohrožené jsou stovky až tisíce hektarů. Možná víc.

Hned vedle vidím usychající les, ve kterém ale rostou i duby. Co bude s ním? Předpokládám, že duby zůstanou.

To je otázka, zda je tu nechají. Každý lesník vám řekne, že to nejsou kvalitní stromy. Už před lety se měli na tyto duby soustředit a postupně je uvolňovat a vychovávat. Vypěstovat z těch nejvyšších jedinců cílové stromy - kostru porostu.

Přišlo před touto pohromou nějaké varování?

Mám pocit, že v této oblasti se považovalo za standardní, že se každý rok kácely stovky a tisíce kubiků borových souší. Bylo jasné, že takové porosty jsou oslabené a je třeba začít v nich hospodařit jinak. Upozorňovali na to profesori na vysokých školách i vědeckí odborníci. Někteří lesníci jejich vědecké poznatky implementovali, jiní nikoliv.

Co se ale dá teď dělat? Myslel jsem, že borovice čerpající vodu z větší hloubky usychají kvůli po-

klesu hladiny spodní vody. To přece nemůžete ovlivnit?

I oslabené borové lesy lze zachránit. Problém většiny porostů od Hradce až po Choceň spočívá v tom, že je tu velký počet stromů na hektar. Porost je tak hustý, že stromy tu mají obrovskou kořenovou konkurenci, což má vliv na vodní bilanci a koloběh živin. Tudíž jeden krok je zřejmý - odstranit neperpektivní špatné borovice se stísněnou korunou, což těm zbylým dá prostor k životu. Snáze získají vodu, růst jejich koruny nebudou omezovat okolní stromy. Koruna je „motor“ stromu.

A dál?

Všimněte si, že pod borovicemi nyní rostou smrkové duby. Zatímco dub v zimě opadá a voda propadne až na zem, u smrkového porostu to tak není, sníh často dolů nepropadne, ale vypaří se. Obdobně to platí ve vegetačním období s dešťovými srážkami. Navíc pokud se už voda dostane dolů, tak skoro žádná nepronikne do spodních vrstev, kde by borovicím pomohla. Smrk má totiž povrchový kořenový systém a vodu vypije.

Tudíž doporučujete vykácet celé spodní patro lesa?

To je hodně zjednodušené řečeno. Vždy záleží na konkrétním porostu. Před každým takovým zásahem je totiž nutné definovat kostru lesa. Pakliže se v něm nacházejí jedle, duby, buky, je nutné se nejprve na tyto stromy soustředit. Vedle toho musíme uvolnit nejkvalitnější borovice s pravidelně tvarovanou korunou tak, aby zůstalo na ploše dospělého porostu 200 až 250 borovic na hektar, a ne 400 a více jako dnes. Ovšem to si můžeme dovolit v oblastech, kde ještě borovice plošně neusychají. Kde už se jeví známky prosychání, je nutné razantní opatření. Plus zredukovat spodní patro tak, aby jakékoliv srážky propadly na zem. To je strašně důležité, protože se tím zajistí optimální mikroklima. Les lépe dýchá.

Stojíme teď v části lesa nad obcí Chvojenec, kde je les viditelně zelenější. Co tady dělali hospodáři jinak?

Jedná se o porost, kde soukromý vlastník lesa z kraje roku 2017 vytěžil nekvalitní a suché borovice. K tomu odstranil i spodní etáž. Před

tím většina borovic vypadala podobně jako u Vysoké, úplně tragicky. Vlastník tím na poslední chvíli zachránil investice svých předků, protože ho dostatečně rozvolnil. Borovice regenerují velmi rychle. A to dokonce i v letech, které jsou chudé na srážky. Je to patrné na první pohled. Koruny jsou zelenější.

Jaká je nevýhoda tohoto postupu?

Nevím o žádné. Pouze pár let se po tomto zásahu může některý strom vyvrátit, protože jeho kořenový systém byl uzpůsoben na jiné stísněné prostředí. V průběhu času však ale budou porosty ještě odolnější, jelikož kořeny uvolněných stromů porost stabilizují. Jinak vidím jen pozitivita. Dokonce je tu více ptáků, motýlů a hmyzu, kteří tu mají více prostoru. Sojky tu vysévají duby. I zvěř má lepší potravní nabídku. Celkově se tímto lesní ekosystém stabilizuje. Nastartoval se tím celkový koloběh živin ekosystému. Les regeneruje a stává se odolnějším.

Teď jsme u Dobříkova na cestě, zleva je borovice plná života, napravo je stejně velký usychající strom obklopený smrkem...

Zde jsem řadu let hospodařil a připravoval lesy na tyto dnešní extrémní počasí. Přípravu porostů jsem započal již v roce 2014, protože jsem věčně vyznačoval borové souše. Byla to ekonomická ztráta a bylo mi jasné, že porosty nejsou ve vitálním stavu. Tomu jsem chtěl zabránit. Se záchranou porostů se za-

čalo včas. Koruny jsou zelené a husté. Je neskutečné, že porost po uvolnění zregeneroval i přesto, že od roku 2015 panují extrémní sucha. Tam, kde byl zásah silnější kvůli odstranění nepůvodní borovice vejmutovky, krásně odrůstá masivně zmlazená nová generace lesa. Roste zde borovice, jedle, dub a další dřeviny. Obnovu však výrazně ovlivňuje srnčí zvěř. Borovice na druhé straně cesty je ve stresu a usychá. Roste v lese, kde jsou pěstované borovice nahusto, tento strom si nevytvoril dostatečný kořenový systém. Strádá a brzy uschne.

Propagujete přírodě blízké lesnictví. Co všechno si pod tím mám představit?

Jedná se o určitý způsob hospodaření. O styl. Propaguje ho Spolek Pro Silva Bohemica, jenž je pobočkou evropského hnutí Pro Silva Europa. Sdružuje lesníky, jejichž cílem je les trvale tvořivý. V něm se často nekácí podle věku, jak určuje nějaká tabulka a vzorečky, ale podle zralosti stromů, které splnily požadovanou tloušťku a sociální úlohu v porostu. Výhradně se těží jen to, co v lese za rok přiroste. Díky tomu nevznikají velké paseky, nesázejí se nové stromy. Jen ty, které chybí. Většinou se jedná o jedle, buky, duby, javory a ovocné dřeviny. Kácí se jen jednotlivé stromy až skupiny stromů a v maximální míře se využívá přirozené obnovy lesa. Ukazuje se, že to je nejen šetrnější postup, ale dlouhodobě i ekonomicky výhodnější.

Pohroma u Vysoké Borovice na stovkách hektarů u Vysoké nad Labem usychají. V dohledné době budou muset být poráženy.

INZERCE

FIBERTEX NONWOVENS

PROVOZNÍ ELEKTRIKÁŘ

Fibertex Nonwovens, a.s. Svitavy hledá vhodného kandidáta na pozici provozního elektrikáře

Náplň práce:

- Pravidelné preventivní prohlídky, revize a kontroly
- Odstraňování poruch a závad
- Poruchová pohotovost v nepřetržitém režimu

Požadavky:

- Vzdělání: vyučení v oboru, praxe výhodou, absolventy zaučíme
- Znalost vyhlášky 50/1978 Sb.
- Znalost práce na PC
- Řidičský průkaz skupiny B
- Zdravotní osvědčení pro práci ve výškách

Nabízíme:

- Zaučení, možnost postupu, příplatky, stravování, týden dovolené navíc a široký motivační zaměstnanecký program
- A mnoho finančních benefitů nad rámec základní mzdy (více info osobně)

Dvoustupňový režim 6 - 14 a 14 - 22 hod.
Nástup možný ihned.

Kontakt: Fibertex Nonwovens, a.s.,
Průmyslová 2179/20, 568 02 Svitavy,
461 573 253, e-mail: it@fibertex.com

Fibertex
NONWOVENS

FIBERTEX.COM